N°. 2144.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1854.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 12 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 Mei.

Gisteren heeft de Tweede Kamer een aanvang gemaakt met de diskussie over de armenwet, eene diskussie die belooft belangrijk en langdurig te zijn. Immers de beginselen, die daarbij ter spraak komen, zijn van het hoogste gewigt, omdat zij onvermijdelijk den werkkring van Staat en van Kerk betreffen, en daarin de maatschappij zelve in hare grondslagen raken. Er ligt daarin niet de oorzaak waarom de diskussie daarover, door de publieke opinie warm is op- en doorgezet?

De heer Blaupot ten Cate, die het eerst aan het woord is, beklaagt zich, dat men ten deze soms zoo hartstogtelijk te werk is gegaan. Hij gelooft dat hij, wat men van den eenen kant Staatsalvermogen en van den anderen kant kerkelijke heerschzucht heeft geheeten, eigenlijk slechts regtmatige belangstelling zou mogen noemen. Belangstelling? Ongetwijfeld. Maar of die belangstelling *quand-même* regtmatig kan worden genoemd, dat nemen wij de vrijheid te betwijfelen. In het systeem van den spreker zal de belangstelling der twistende partijen regtmatig zijn, omdat hij welligt slechts het oog heeft op het onmiddellijk doel, de armenzorg; maar als men op de *middelen en regten* ziet, dan zal de regtmatigheid afhangen van de quæstie der beginselen omtrent de verhouding van Kerk en Staat, en dan loopt de zaak uit op de groote en voor de maatschappij gewigtige vraag, of de Kerk al dan niet publiek-regt bezit, onafhankelijk van het regt dat de Gouvernemente en de Staatskonstitutiën wel aan haar zullen willen toekennen. Men ziet aldus hoe de heer Blaupot ten Cate zonder het te willen, zelfs op het oogenblik dat hij zulks tracht te vermijden, de groote wereld-vraagstukken op het tapijt brengt. Het ware zeker wenschelijk, dat over dergelijk overwigtige belangen met de grootst mogelijke kalmte kon worden gesproken. Maar dat wenschelijke is niet bereikbaar, al is het pligt, in zekere mate naar te streven, om reden dat hoe dieper een belang in de wereld-orde ingrijpt, hoe warmer belangstelling door het publiek daaraan onvermijdelijk gehecht wordt en moet gehecht worden. Maar als het alzoo onmogelijk is met koelheid te twisten over de algemeene beginselen, hoezeer wordt die onmogelijkheid niet nog grooter, als die beginselen uit de abstraktie der algemeenheid worden getrokken om te worden overgebragt tot de praktijk, waarin behalve het gewigt van het beginsel, te gelijker tijd allerlei belangen van meer bijzonderen aard op den voorgrond treden en zich gelden laten? Is het welligt op dien grond, dat de geachte spreker uit Groningen de overtuiging uitspreekt, dat Staatsbemoeijing zonder gemeenschappelijk overleg met de liefdadige instellingen ondoelmatig en onmogelijk is? Wij durven 't niet verzekeren. Hij meent intusschen dat de armverzorging noch aan den Staat alleen, noch alleen aan de Kerk kan worden overgelaten; maar dat beiden moeten zamenwerken door gemeenschappelijk overleg. Hij keurt daarom in het wetsontwerp af, dat het, in strijd met zijn beginsel om in den regel de verzorging der armen aan de liefdadigheid der Kerk of der bijzondere instellingen over te laten, desniettemin tegen de Kerk en tegen de bijzondere liefdegestichten maatregelen van *dwang* neemt. Hij wenscht die dwangmiddelen door gemeen overleg te doen vervangen. En waarlijk, het is ook onze meening, dat daardoor de Regering meer konsequent zal zijn, en tevens gemakkelijker een doelmatige armverzorging zal bereiken, behalve nog dat daardoor de quæstie der beginselen, door de Regering-zelve erkend en gebillijkt, ongedeerd zal blijven staan. Nu hinkt het voorstel op twee gedachten. Intusschen, de spreker acht deze wet eene verbetering. Zij is beter dan de vorige voordragt, zij is ook beter dan de wet die thans geldt. En dewijl hij hoopt dat in het voorstel eenige gunstige wijzigingen zullen kunnen worden gebragt, zoo is hij wel geneigd om haar als proefneming aan te nemen.

De heer van Lijnden bevecht het voorstel. Het ontwerp is in strijd met de beginselen, in de memorie van toelichting ontwikkeld. Hij kan aan het vorig ministerie, dat hij ongenegen was, den lof niet onthouden, dat het ruiterlijk konsequente toepassing van zijn beginsel wilde; eene verdienste, die het tegenwoordige ministerie mist. Hij wil de *afschaffing van alle burgerlijke armbesturen en geene subsidiën van Staatswege.* Het systeem is, hoewel absoluut, de omstandigheden, waarin Nederland verkeert, ter zijde gelaten, wel verdedigbaar. Maar in onzen toestand, gelijk hij daar ligt, die in de eerste vijftig jaren geen hoop geeft van radikale verandering ten goede, schijnt het systeem in de praktijk onmogelijk. Overigens verzet zich de spreker vooral tegen de verpligte mededeeling, die hij, te regt ditmaal, niet nationaal noemt, en in de uitvoering onmogelijk acht. Ten slotte verklaart hij dat zijn vertrouwen op de Regering is geschokt, omdat zij zich met zoo veel tenaciteit verzet een beletsel weg te nemen, waardoor de gewetensvrijheid van velen in den lande wordt gekrenkt. De klagt is regtmatig. Maar de spreker vergeet, dat hij de *poena talionis* ondergaat. Voorleden jaar heeft hij met nog meerder *tenaciteit*, dan hij thans aan de Regering verwijt, een »beletsel" helpen daarstellen, »waardoor de gewetensvrijheid van velen in den lande werdt gekrenkt." Maar toen gold het alleen de Katholieken. Nu de Regering de toen geëischte inmenging tegen de Katholieken insgelijks in toepassing brengt tegen de orthodoxen, nu klaagt hij over die »krenking van de gewetensvrijheid van velen in den lande." Hebben wij den »vrienden" niet voorspeld, dat vroeg of laat de storm tegen hen keeren zou? Ook de bisschopswet, door hun toedoen tot stand gekomen, kan vroeg of laat tegen hen in toepassing komen.

Zulks geldt ook tegen den heer van Reede van Oudtshoorn, die de derde spreker is. Hij acht het onderwerp uitgeput, natuurlijk met het oog op de diskussie, die buiten de Kamers gevoerd is. Hij treedt in een uitvoerig betoog omtrent het regtsbestand van art. 195 der Grondwet, in verband met de verpligte mededeeling, door het voorstel gevorderd in de artt. 10—12. Hij verlangt 1°. erkenning van de volkomen onafhankelijkheid der diakoniën; 2°. opheffing der burgerlijke armbesturen door overgangsbepalingen; 3°. de meest bezwarende bepalingen ten aanzien der gesubsidiëerde armbesturen. Dit komt overeen met hetgeen door den vorigen spreker is gezegd; en daaromtrent geldt ook alzoo het bezwaar, dat aan al zijne verlangens thans nog niet in de praktijk kan voldaan worden.

Zulks wordt te regt aangemerkt door den heer van Nispen van Sevenaer, die de beide sprekers te ver ziet gaan, als zij alles aan de kerkelijke liefdadigheid willen overlaten. Hij gelooft en wij met hem, dat het tot de vrome wenschen behoort, in Nederland overal aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid de armverzorging te kunnen overlaten. De geachte spreker juicht het beginsel der wet toe, dat hij met genoegen door de Regering op den voorgrond gezet heeft gezien. Hij brengt haar daarvoor hulde; maar betreurt het, dat zij dat beginsel niet beter in het voorstel heeft gehandhaafd. Ook hij is van meening, dat men zich met de Kerk had moeten verstaan, en dat men dan zelfs meerdere bepalingen in de wet had kunnen opnemen. Nu zou het tot de gevaarlijkste konsequentien leiden, indien men aannam, dat de Staat, zonder overleg, eigenmagtig aan de Kerk regels kan opleggen. Voorts is hij van meening, dat de bepalingen voor de gesubsidiëerde diakoniën te bezwarend zijn, en ziet hij veel schadelijks in de bepalingen omtrent het domicilie van onderstand. Wanneer hij alles zamenvat, dan vreest hij, dat de Staat en de gemeente er toe zullen worden gebragt, om als armverzorgers op te treden, 'twelk allen moralizeerenden invloed zou wegnemen. Hij deelt ten slotte eene zeer kuriouse bijzonderheid mede uit een zeer uitvoerig statistiek overzigt, door hem en den heer Mecussen uit officieele stukken opgemaakt. Daaruit blijkt, dat er van de 3 millioen inwoners, 975,000 personen zijn, die niet wonen ter plaatse, waar zij geboren zijn. Zulks geeft den spreker aanleiding, om op de moeijelijkheden te wijzen, die de bepalingen van het domicilie van onderstand zullen voortbrengen.

De heer Wintgens is zeer ingenomen met het voorstel, dat zich inderdaad zeer gunstig van het voorgaande onderscheidt. Te regt merkt hij aan, dat de moeijelijkheid dezer aangelegenheid, zit in de regelen in acht te nemen voor de wijze van ondersteuning, die tot het gebied van den Staat behoort, zonder inbreuk op de vrije liefdadigheid. Hij meent, en ook weer teregt, dat de moeijelijkheid gemakkelijk is op te lossen door het *laissez faire*. Intusschen, de spreker schijnt ons een weinig te veel te geven aan het regt van bescherming en *toezigt*, dat hij den Staat toekent, alhoewel hij evenwel niet gelooft, dat er dwang-maatregelen in de wet moeten zijn opgenomen tegen het niet doen van opgaven. Wij kunnen die twee beschouwingen moeijelijk vereenigen. Misschien is de schuld daarvan in de beknoptheid van het verslag, dat voor ons ligt.

De heer van Deinse is van meening, dat de armenwet zich moet bepalen bij de regeling van die armeninstellingen, die in het algemeen belang ondersteuning van den Staat behoeven. En dewijl de voordragt der Regering verder gaat, zoo komt zij hem onaannemelijk voor, tenzij de regering al de bepalingen helpt wijzigen, die met het levensbeginsel van het ontwerp in strijd zijn.

De heer van der Veen is eener tegenovergestelde meening toegedaan. Hij denkt dat de Grondwet wel degelijk het regt geeft om zich met het gansche armwezen in te laten. En dewijl het ontwerp te veel onttrekt aan het toezigt van den Staat, zoo wacht hij de nadere verklaringen der Regering af, alvorens hij zijne stem aan het ontwerp zal kunnen geven.

De heer Bieruma Oosting meent het voorstel geschikt als overgangs-maatregel. Men kan geen *table rase* maken, maar hij hoopt dat door middel dezer voordragt de Staats-armenzorg langzamerhand geheel zal verdwijnen, zoo zeer is hij overtuigd, dat in het ontwerp niet de kiem van de Staatsarmenzorg ligt. Hij had evenwel gewenscht, dat het verleenen van subsidiën meer wierd bemoeilijkt.

Wij deelen hieronder nog enkele bladzijden mede uit het artikel: de *Aprilbeweging*, in den *Gids*. Ook om gelegenheid te hebben tot protest tegen een paar daarin voorkomende uitdrukkingen.

De auteur bespreekt de anti-katholieke gelegenheidswet, en konstateert, dat de Regering, wat hare inkleeding aangaat, haar zoo weinig mogelijk voor de Katholieken aanstootelijk had gemaakt. Daarop vervolgt hij aldus:

»Maar de Nederlandsche Roomsch-katholieken waren nu eenmaal met de Aprilbeweging van zeer nabij bekend, en daardoor miste de berekening van het ministerie ten eenenmale haar doel. De vijandige strekking der wet, bepaaldelijk en uitsluitend tegen hun kerkgenootschap, ontging hun niet. En bovendien, ze zagen zeer goed, dat heel de kerkelijke vrijheid hier op het spel was gezet; die kerkelijke vrijheid waarvoor zij, minder geneigd dan het Hervormde kerkgenootschap om op het staatsgezag te leunen, zoo lang en zoo ijverig hadden gestreden. De natuurlijke gevolgen bleven niet uit. De gemoederen kwamen in beweging. De bekommering werd algemeen. Weldra stroomden uit alle oorden des lands adressen naar de Staten-Generaal, om op de verwerping van het aangeboden wetsontwerp aan te dringen. De »onmiskenbare spanning" bleek niet »bedaard" te zijn, maar alleen verplaatst. Het petitionnement werd, vergelijkenderwijs, onder de Roomsch-katholieken nu even algemeen, als het drie maanden vroeger onder de Protestanten was geweest. En nu moge het waar zijn, dat de geestelijkheid daarop, door woord en voorbeeld, invloed heeft uitgeoefend(1). Zelfs zijn we overtuigd, dat die algemeene en onverdeelde ijver, dat helder en levendig bewustzijn van de regten de Kerk, voor een deel ook daaraan hun oorsprong zijn verschuldigd geweest. Maar toch mogen we niet vergeten, dat een andere, veel-magtiger, drijfveer heeft medegewerkt. Reeds drie maanden lang hadden de Roomsch-katholieken aan smaad, hoon en verguizing van allerlei aard blootgestaan; - geen scheldnaam, die tot brandmerking van hun geloof en hun personen ongeschikt was gekeurd; - en degenen, die dat deden, waren niet maar-enkelen, doch bijna heel de Protestantsche bevolking van Nederland. Nu is het wel waar, door de Roomsch-katholieken was het alles rustig en lijdzaam verdragen; - maar mogen we daarom aannemen, dat het geen diepe sporen had achtergelaten in menig gemoed? Immers

(1) Het blijkt uit geen enkel feit dat de katholieke geestelijkheid, als zoodanig, op het besproken petionnement eenigen invloed heeft geoefend. RED.

neen. En nu kwam ook de Regering des lands zich in de beweging werpen; - nu kwam *zij* de maat volmeten door het aanbieden van een wetsontwerp, welks vijandige strekking tegen de Roomsch-katholieke Kerk ze vruchteloos poogde te verbloemen en juist-daardoor nog sterker deed uitkomen; - het is maar al te begrijpelijk, dat de lang-bedwongen verbittering nu losbarste, - dat nu ieder vrijwillig en gaarne het zijne deed om althans de aanneming eener wet te helpen verhoeden, wier oorsprong en strekking beiden den Roomsch-katholiek met wrevel moesten vervullen. Maar al ware het ook anders, al *had* de geestelijkheid haar oppermagtigen invloed op de leeken noodig gehad om het petitionnement aan te wakkeren, nooit mag vergeten worden dat het hier een petitionnement van geheel-anderen aard gold dan in April. Toèn gold het een verzet tegen de kerkelijke vrijheid van *andersdenkenden*; - nù gold het de verdediging der *eigene* kerkelijke vrijheid tegen dreigende aanranding. Toèn was het doel, den steun der wereldlijke magt in te roepen tegen een handeling van een ander kerkgenootschap, die geheel binnen eigen kerkelijken kring bepaald bleef; - nú gold het de verdediging van zijn eigen kerkelijk bestaan tegen dat overmagtig en ongeoorloofd bondgenootschap. Nu de Staat ter wille van een ander kerkgenootschap de Kerk in haar geestelijke levensverrigtingen dreigde te beperken, en wat de Kerk in háár belang noodig mogt oordeelen binnen haar eigen kring, zoodat het oog of oor van andersdenkenden er niet door gekwetst werd, geheel of gedeeltelijk dreigde te beletten, nú mogt en moest de geestelijkheid zich aan de spits stellen (2) om, zoo mogelijk, te voorkomen, dat op het eigenaardig levensgebied der Kerk zulk een verregaande en voor haar allerverderfelijkste inbreuk werd gemaakt. Overigens was het petitionnement-zelf een volkomen-onberispelijke, door de grondwet geoorloofde daad, gelijk het petitionnement der Protestanten in April dat op-zich zelf buiten verband met zijn aard en strekking beschouwd, voorzeker eveneens moet genoemd worden. En was dit laatste door de Roomsch-katholieke dagbladen, die nú het eenparig petitionnement der Roomsch-katholieken als een treffend blijk van geloofsijver en geloofsleven luide prezen, met den naam van »straatrumoer" bestempeld, daarmeê was geen afkeuring van het petitionnement zelf bedoeld, maar alleen van de wijze waarop het in vele plaatsen was aangewakkerd en tot stand gebragt. De Roomsch-katholieken mogten dat dan ook beweren, daar het petitionneren bij hen veel-stiller en rustiger is voortgegaan. Geen afkondiging in de kerkgebouwen, geen vlugschriften of aanplakbilletten tot opwinding der menigte, geen openlijk vertoon tijdens het teekenen der adressen; - niets van dit alles. Maar gesteld ook, het ware anders geweest, - gesteld, ze hadden nú gedaan, wat ze drie maanden vroeger in anderen hadden veroordeeld, had het orgaan der antipapisten regt om daarover op hevigen toon uit te varen? Had het regt om uit het petitionnement der Roomsch-katholieken de gevolgtrekking af te leiden: »De Roomschen gedragen zich als vijanden van het vaderland en den Koning. Die hen voorthelpt en begunstigt ook nu nog, die maakt zich schuldig aan... *verraad* (3)"? De Roomsch-katholieken deden immers niets anders, dan het voorbeeld navolgen, hun in April gegeven; - was het een niet evenzeer regt als het ander? Of moest, volgens het orgaan der antipapisten, zelfs het regt van petitie geacht worden, niet aan *Roomsch-katholieken* door de grondwet te zijn toegekend? Het schijnt wel. Dat blad vond zelfs vrijheid om tot verkleining der beteekenis van het petitionnement der Roomsch-katholieken middelen te bezigen, waarvan zich indertijd de dagbladen zijner tegenpartij tegenover het petitionnement der Protestanten bediend hadden, en wier gebruik het toen met alle regt streng veroordeeld had. De volstrekt-logenachtige bewering, dat er in April geld zou zijn uitgedeeld om onderteekenaars op de adressen te winnen (4) - een bewering, uit onkunde of hartstogtelijkheid, zelfs in de Tweede Kamer herhaald (5) - had indertijd de billijke verontwaardiging van het volksblad opgewekt. En zie! nu aarzelde het niet tot een volmaakt-gelijksoortig middel tegenover het petionnement zijner tegenpartij de toevlugt te nemen en te zeggen: »om het spel te volmaken, kon ieder zijne handteekening op onderscheidene adressen te gelijk zetten, en werden de dooden en zij, die niet schrijven kunnen, zelfs niet vergeten (6)." Maar door iederen onpartijdige zal die bewering als logenachtig worden gebrandmerkt. Het petitionnement der Roomsch-katholieken heeft zulk een reusachtigen omvang gekregen, niet door het aanwenden van zulke lage kunstgrepen, maar enkel en alleen doordien het aangeboden wetsontwerp een bekommering en spanning onder hen had veroorzaakt, die volstrekt-algemeen was (7).

(2) Wij moeten het straks gezegde herhalen: deze geestelijkheid heeft zich nergens aan de spits gesteld van de katholieke beweging tegen de monsterwet. Met het te beweeren, wijkt men van de historische waarheid af. (Red.)

(3) *De Fakkel* (1853), n°. 30.

(4) Wij blijven pertinent beweeren, daar wij het met volle zekerheid weten, dat dit op onderscheidene plaatsen werkelijk geschied is. (Red.)

(5) De heer Storm (Handd. enz., dl. II, p. 334).

(6) *De Fakkel* (1853) n°. 34.

Z. M. heeft 1°. o. a. pensioen verleend aan S. M. Swellengrebel, wed. van H. H. J. Roijaards, gew. hoogl. in de godgel. fak. der hooges. te Utrecht; 2°. benoemd: tot burgemeester van Pernis c. a. H. Labrijn; tot regter in arr.-regtb. te Rotterdam Mr. P. van der Hoeven; tot subst.-offic. bij de arrond.-regtb. te Almelo Mr. J. W. J. baron de Vos van Steenwijk.

De minister van Finantiën heeft bij resolutie van 5 Mei jl., n°. 36, goedgevonden:

Ter voorkoming van verdere misvattingen, zoo wat betreft de belangen der invoerders, als de behoorlijke naleving der voorschriften voor de statistiek van handel en scheepvaart, te bepalen, hetgeen volgt:

1°. Te rekenen van den eersten Junij aanstaande, zullen *de ten invoer vrije goederen*, bestemd *tot verbruik binnen 's lands*, welke worden ingevoerd met schepen of stoombooten, die hunne ladingen op generale verklaring aangeven, op die generale verklaringen niet worden ingeschreven, maar zal daaromtrent worden gehandeld op den voet van art. 143 der algemeene wet, in verband met de resolutie van den 24 Julij 1345, n°. 17.

Wat deze goederen aangaat, worden de opgaven voor de statistiek opgemaakt en ingezonden door de ontvangers aan de grenzen.

2°. Voor zoo ver nogtans van de ten invoer vrije goederen, bij de inklaring de bestemmin onbekend is, of wel, dat de goederen in doorvoer of op de entrepôts bestemd zijn, zullen dezelve op de generale verklaring worden gebragt, zonder dat het evenwel noodig zij, daarbij vrijbilletten te voegen.

In het geval sub 2°. worden deze goederen door de ontvangers op de losplaatsen, of de entreposeurs, naar gelang der bestemming, op de statistieke staten, door hen op te maken, gebragt; de evengenoemde ontvangers laten zich tot dat einde, voor hetgeen *tot verbruik* aangegeven wordt, overleggen de vrijbilletten, voorgeschreven bij de resolutie van den 24sten Junij 1845, n°. 17, art. 1, § 2, sub II.

De bestaande voorschriften, voor zoo ver dezelve met de tegenwoordige bepalingen strijden, worden afgeschaft.

De minister van Buitenlandsche Zaken en ad interim minister van Finantiën, gelezen hebbende eene missive van een der heeren arrondissements-direkteurs der direkte belastingen, enz., houdende verzoek om inlichting nopens de toepassing van het tarief van regten op *metallique schrijfleijen*,

heeft bij resolutie van 21 April jl., n°. 114, goedgevonden te kennen te geven, dat de *metallique schrijfleijen*, even als de gewone schrijfleijen, voor zoo veel de toepassing van het tarief van regten aangaat, onder de rubriek *kramerij* moeten worden gerangschikt.

De arrond.-regtbank te Haarlem heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van Jhr. M. Salvador en S. Fongers. De eerste beklaagde is veroordeeld tot vier maanden gevangenisstraf, twee geldboeten, eene van *f* 500 en eene van *f* 300, benevens tot ontzetting van het burggerregt gedurende zeven jaren. De tweede beklaagde is veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf, twee geldboeten, eene van *f* 100 en eene van *f* 50, benevens tot ontzetting van het burgerregt gedurende vijf jaren.

De kommissie, bij 's Konings besluit van 9 Febr. jl n°. 57 benoemd tot het onderzoeken der vraag, of de bestaande wetten en vorordeningen omtrent de zeevisscherijen geheel kunnen worden ingetrokken, of wel dat het in het algemeen belang en dat der visscherijen noodig is eenige voorschriften te behouden of nieuwe vast te stellen, op Zaturdag, 13 Mei e. k., aan het lokaal van het provinciaal bestuur alhier eene zitting zullende houden, zoo heeft ZEx. de heer Staatsraad Kommissaris des Konings in Zuidholland eenige deskundigen aangeschreven, om de vergadering bij te wonen, ten einde door die kommissie over dat belangrijk onderwerp te worden gehoord.

Men leest in den *Nederlander*:

»Binnen kort zal er openlijke vermelding gemaakt worden van eene geheel nieuwe uitvinding. Zekere heer Alexander heeft eene stalen pen vervaardigd, die gemagnetiseerd zijnde, eene dubbele verharding of cimentatie heeft ondergaan en dus niet voor roesten vatbaar is.

»Daarbij heeft hij tevens een penhouder vervaardigd, die eene electro-galvanische kracht bezit, en volkomen de werking verrigt eener galvanische batterij. Bekend is het, dat het galvanismus eenen heilzamen invloed uitoefent op het zenuwgestel; het zal dus niet onbelangrijk zijn te berigten, dat weldra die artikelen door alle landen zullen worden verspreid, en ook in ons land verkrijgbaar zullen worden gesteld. Dezer dagen werden beide artikelen te 's Hage gebreveteerd. Gemelde fabrikant heeft het Hoofddepôt voor Nederland en deszelfs overzeesche bezittingen bij een onzer stadgenooten gevestigd, die de zaak, na certificaten ontvangen te hebben van onze eerste geneeskundigen, nader zal bekend maken."

De heeren H. van Rijckevorsel, Hz., D. Blankenheijm, Mr. A. F. Prins, Mr. A. Hoynck van Papendrecht, Dr. K. M. Giltaij, Dr. P. van Galen en Mr. J. D. Reepmaker hebben dezer dagen eene circulaire te Rotterdam verspreid, waarbij zij aansporen tot het deelnemen aan eene inschrijving tot de oprigting van eene sterrewacht te Leijden.

Den 7 dezer is aan de Hervormde gemeente te Zierikzee bekend gemaakt het besluit van den kerkeraad, om den Hemelvaartsdag op meer plegtige wijze te vieren.

(7) Bekommerd wegens die rampzalige wet blijven de Katholieken nog voortdurend. (Red.)

Men leest in de *N. R. Courant*:

BATAVIA, 27 Maart. Koffij met koopers. Op levering zijn gedaan 10,000 pikols Java tot *f* 28 en 3000 pic. dito W. Ind. bereiding tot *f* 31. De te Padang gehouden veiling van 46,450 pikols, is afgeloopen tot *f* 26 a 29, dooreen *f* 27¼.

Voor Suiker toont zich veel kooplust; 7000 pic. bedongen *f* 14 voor N°. 16. Te Samarang werden 2500 pikols tot *f* 14 en te Sourabaija 6000 pik. tot *f* 13½ voor N°. 16 verkocht; terwijl op levering veel is gekontrakteerd tot *f* 11¾ a 12 met voorschot en *f* 12½ a 12.80 zonder voorschot voor N°. 16, bedragende sedert het begin des jaars ca. 220,000 pikols.

Rijst lager en voor uitvoer zijn 1500 pik. blanke Java tot *f* 165 genomen.

Van Arak zijn 250 leggers op levering tot *f* 60 verkocht en thans wordt *f* 70 geboden.

Indigo met koopers tot *f* 3.80

Peper met kleine aanvoeren en tot *f* 20 toonen zich koopers.

Van Gum Elasticum zijn 1000 p. Lampong tot *f* 52 gedaan.

Vrachten lager en *f* 70 voor Suiker wordt scheepsruimte aangeboden.

De Wisselkoers op Nederland is eerst op 100 pCt. gedaald doch daarna weder op 103 % gestegen.

De partikuliere uitvoeren gedurende de laatste maand hebben bestaan uit: 19,868 pic. Koffij, 154.902 picols Suiker, 20.427 picols Rijst, 39.634 ℔ Indigo, 450 leggers Arak, 23.561 stuks Huiden, 1402 picols Peper, 581 picols Cassia Vera, 100 picols Gom Damar en 1477 picols Gum Elasticum.

's HERTOGENBOSCH, 9 Mei. De gevallen regen en het wassende water overdekken thans wederom als naar gewoonte onze velden; de anders zoo vruchtbare landerijen en het Boschveld onder de Dungen, St. Michels-Gestel, Vucht en Berlicum zijn geheel onder water.

EINDHOVEN, 8 Mei. Ten aanzien van den voor eenigen tijd in de R. C. Kapel te Haandal onder Gemert gepleegden kerkroof, moeten twee personen zijn gearresteerd. De gestolen gouden en zilveren voorwerpen zijn te 's Gravenhage verkocht, terwijl het kleed of de mantel van het Lieven Vrouwenbeeld te 's Bosch moet zijn ontdekt.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 10 Mei.

De beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur zijn in deze zitting aangevangen. Vooraf heeft de Kommissie voor de verzoekschriften omtrent een aantal tot dit onderwerp betrekkelijke adressen, verslagen uitgebragt, met welker konklusien, strekkende om die stukken ter griffie neder te leggen, de Kamer zich vereenigd heeft. Daarna hebben het woord gevoerd de heeren Blaupot ten Cate, van Lynden, van Reede van Oudtshoorn, van Nispen van Sevenaer, Wintgens, van Deinse, van der Veen en Bieruma Oosting.

De Kamer zal morgen de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp voortzetten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Mei. De *Moniteur* berigt op grond van partikuliere korrespondentien dat Koning Otto bereid is een tweeden opstand aan den gang te helpen, om welk voornemen uit te voeren hij van Rusland [illegible] een millioen onderstand zou ontvangen.

— Onder de in omloop zijnde geruchten behoort, dat sedert eenige dagen uit Oostenrijk minder gunstige tijdingen ontvangen zijn, dit beweren zelfs personen, die met de regering in verband staan. Daarentegen wordt in eene korrespondentie uit Weenen van 7 dezer gezegd, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen Oostenrijk en Rusland hoe langer zoo meer gespannen worden. Het gerucht was verspreid, dat de Russen op de grenzen van de Bukowina een korps van 70,000 man zullen bijeentrekken. Daar dit niets zou zijn als eene demonstratie tegen Oostenrijk, verwacht men dat door deze mogendheid een dergelijk korps in Gallicie en oostelijk Hongarije bijeengetrokken zal worden. Voorts houdt deze korrespondentie nog in, dat het kabinet in de laatste dagen herhaalde malen over de Oostersche kwestie vergaderd was geweest; wat daarin verhandeld is, wordt zeer geheim gehouden.

— De heer Chinas, Grieksche gezant te Munchen en Weenen, is in dezelfde hoedanigheid bij den Duitschen Bondsdag benoemd. Onlangs heeft hij, namens zijne regering, de bescherming van Oostenrijk ingeroepen tegen de aangekondigde dwangmaatregelen der Westersche mogendheden. Van wege het Oostenrijksche kabinet is hierop verklaard, dat deze bescherming gaarne zal verleend worden, mits de Grieksche regering krachtdadig medewerke tot demping van den opstand in de Turksch-Grieksche provincien.

— De Oost-Indische paketboot brengt tijdingen uit Bombay aan van 14 Maart:

Men verzekerde dat een of- en defensief verbond was gesloten tusschen de khans van Bouckara en Khiwa en tusschen de regering van Perzie.

Uit China was berigt dat de keizerlijken nieuwe nederlagen hadden geleden. De troepen gekommandeerd door den generaal Heang-Gung waren met hunne vaandels tot de insurgenten overgeloopen.

— Men meldt uit Athene, 2 Mei. De insurgenten hebben bij Tricala Roditza eenige voordeelen behaald. De zeeroovers nemen in aantal toe.

— Het blijkt nog niet dat de Montenegrijnen hun aanval tegen Turkije begonnen hebben. De vastberaden houding van het Oostenrijksche gouvernement schijnt de bergbewoners eenigen schrik in te boezemen.

— Bij de regering is een rapport ontvangen van de vice-admiraal Bruat, kommandant van het eskader van den Oceaan, waaruit blijkt dat hij de reede van Gallipoli nog niet had verlaten, waar zijne tegenwoordigheid nog steeds vereischt werd bij het debarkeeren der troepen en wat dies meer zij. De admiraal geeft in dit rapport eene beschrijving van de levendigheid, die in het kamp heerscht en zegt ook dat tusschen de Franschen en Engelschen aldaar de beste overeenstemming bestaat.

— Het geschil tusschen den generaal Baraguay d'Hilliers en de Porte is bijgelegd. De reden van het geschil was, dat de generaal de Roomsch-Katholieke Grieken uitgesloten wilde hebben van den maatregel, volgens welken alle Grieken het land moeten ruimen. Men had dit reeds toegestaan, toen Lord Redcliffe deed opmerken, dat men in het geschil met Rusland altijd van het standpunt was uitgegaan, dat geenerlei verschil van godsdienst in aanmerking kwam en het inkonsequent zou zijn, Rusland op het godsdienstig terrein te volgen. Ten einde deze tegenwerping krachteloos te maken, haalde Baraguay het woord »Katholiek" door en maakte van zijn algemeenen eisch, een specialen, door eene lijst met namen in te zenden, voor welke hij eene uitzondering wenschte, met de aanmerking, dat het niets ter zake deed, of deze lijst 11 of 1100 namen bevatte. Op deze wijze is een geschil bijgelegd, dat te Konstantinopel schrik en ontsteltenis had verspreid.

— In den *Moniteur* leest men aangaande het konflikt het volgende:

Eenige dagbladen hebben gesproken van een konflikt dat er ontstaan zou zijn tusschen den Franschen gezant en de Ottomanische Porte, en dat dien ten gevolge de gezant gedreigd had Konstantinopel te zullen verlaten met het personeel der legatie. De regering heeft geene genoegzame details aangaande deze zaak ontvangen, om haar waar karakter te kunnen bepalen. Maar zij weet stellig, door middel eener ontvangen dépêche, dat er geen staking in de onderlinge betrekkingen der beide hoven heeft plaats gehad. Het schijnt, dat het onflikt is ontstaan naar aanleiding van den maatregel door de Ottomanische Porte genomen, om de in Turksche landen wonende Grieken het land te doen ontruimen.

Aan den Divan komt het regt toe te beslissen welke lieden voor het rijk gevaarlijk zijn en welke niet. Zoo het bewind des Keizers hier eenigen raad mogt geven, zou het dezen zijn, om een maatregel van publieke veiligheid niet te verkeeren in eene godsdienstige quæstie. Zoodanig ten minste luidt de zin der instruktien naar Konstantinopel gezonden, sedert men kennis bekomen had van den door de Porte genomen maatregel.

— Men verzekert stellig, dat de generaal Baraguay d'Hilliers van Konstantinopel zal teruggeroepen worden, om, zoo men zegt, het kamp van St. Omer te kommanderen.

— Prins Napoleon is den 30 April te Gallipoli aangekomen.

— Bijzondere berigten uit Konstantinopel melden, dat de Russen niet voorbij Dubrutscha zijn getrokken en dat Omer-Pacha besloten heeft ze op de eerste linie van den Balkan af te wachten.

Men spreekt bij voortduring van het terug roepen van Lord Redcliffe, wiens geneigdheid om de geheele diplomatie te overheerschen, als oorzaak hiervan moet beschouwd worden. De aankomst van Lord Baylas, voorzien van eene geheele diplomatieke volmagt en bovendien van eene politieke kanselarij, onder welke men personen aantreft (bijv. de kolonel Ross) door Lord Redcliffe vroeger terug gezonden, geeft alle aanleiding om dit gerucht ingang te doen vinden.

Het paaschfeest is door de te Konstantinopel aanwezige Grieken dit jaar zonder veel ophef gevierd, en was verre van de luidruchtige vreugdebetooningen van het vorige jaar, tijdens het verblijf van vorst Menschikoff daar ter stede.

Men beschouwt het wegzenden der Grieken uit Konstantinopel als een door de omstandigheden gevorderde maatregel, wijl deze bevolking een revolutionair element daarstelde, waarvan de vijand tot het stichten van wanorde vlijtig gebruik maakte.

Men schijnt het voornemen te hebben om onder bescherming der thans op Turkschen bodem aanwezige Europesche magt, hervormingen te bewerkstelligen, welke sints jaren in theorie zijn opgezet, doch wegens volslagen gebrek aan bekwame menschen niet ten uitvoer konden worden gelegd. Men begint meer en meer te beseffen dat de Koran heeft uitgediend, en niet meer in staat is, het bijna verstorven leven der natie op te wekken. Van den Koran vermengd met het Evangelie, is nog minder te verwachten.

ENGELAND.

LONDEN, 9 Mei. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren, heeft de kanselier der schatkist het supplementaire budget ingediend. In eene uitvoerige rede heeft de minister zijn maatregelen verdedigd tegen de aanvallen, waaraan hij van den kant der oppositie bloot heeft gestaan. Men heeft gezegd, zeide de spreker, dat ik de plaats, die ik in het kabinet inneem, onwaardig ben; dat er een slecht bestuur was in het gebruik van het overschot, en dat de verlaging van den intrest der schatkistbons eene onstaatkundige greep is geweest. Ik moet ten sterkste daartegen opkomen. Hetgeen nopens de niet geconsolideerde schuld heeft plaats gehad, is geenszins met overhaasting geschied. De stand der geldmarkt wettigde allezins de toen in het leven geroepene voorwaarden. Sedert den vrede werd steeds het beginsel aangenomen, dat, wanneer onze schatkistbons tot een lager prijs konden worden uitgegeven, deze uitgegeven moesten worden. In gunstige tijden toch moet de vlottende schuld gereduceerd worden, want, wanneer de tijden moeijelijk worden, kan men daartoe niet anders dan tot groote opofferingen geraken.

Men heeft mij tegengeworpen, dat de reactie hevig is geweest, dat de rente, zonder noodzakelijkheid, verhoogd is geworden. Doch is dit wel waar: Wanneer ik den rente standaard van de bank sedert 1840 naga, dan zie ik niet, dat in al dien tijd de rente eene enkele maal zelfs onverpligt verhoogd is geworden.

Vervolgens ging de kanselier over tot het twcede deel der beschuldigingen tegen hem ingebragt, betreffende het mislukken der ontwerpen van amortisatie of van conversie van een gedeelte der geconsolideerde schuld. De indiening van dezen maatregel betreurde hij almede zeer, doch niet, omdat daarnit eenig geldelijk verlies ontstaan is, want dit heeft niet plaats gehad.

— De *Times* schrijft:

»In eenige gewigtige punten zijn wij niet bereid voor den oorlog. De kanselier der schatkist moet zich nu het geld zoeken te verschaffen hetwelk hij ten vorige jare voor eene finantiele proefneming heeft uitgegeven; eenige van de indirekte belastingen die in de laatste jaren afgeschaft zijn, zouden de schatkist thans zeer goed te stade komen; ons leger is te veel op den voet van vrede; de handelsvrijheid, de afschaffing der scheepvaartwetten hebben den prijs van den handenarbeid doen stijgen en alzoo de bemanning der vloot, de aanwerving van manschappen voor de landmagt moeijelijker gemaakt; de regte soort van schepen voor krijgsoperatien in de ondiepe Oostzee hebben wij niet, noch de geschiktste middelen om manschappen en paarden naar de Zwarte zee te voeren. Dit alles en veel meer nog kunnen wij zonder schaamte erkennen, om de eenvoudige reden dat het eene tegenstrijdigheid is oorlogstoerustingen te maken terwijl men in vrede is en alles doet om in vrede te blijven. Wij hebben de krijgstoerustingen tot het laatste oogenblik uitgesteld, ons verlatende op het gezond verstand en meer nog op de bekende gezindheid van het Britsche volk. In sommige gewigtige opzigten ontoegerust te zijn, kunnen wij nimmer gezegd worden geheel ontoegerust te zijn, zoolang het Britsche volk van zins is geen geld noch eenigerhande opoffering te sparen, waar het te doen is om het handhaven onzer volkseer, om den vrede en de vrijheid der wereld. Onze ministers hebben den oorlog verklaard, niet op eene volle schatkist steunende, maar op de kracht eener onwederstaanbare publieke opinie. Dit mag in het oog van leiders der oppositiepartij onvoorzigtig zijn, het is althans eene vredelievende, volksgezinde en tot nog toe niet ongelukkige staatkunde.

»Het Parlement heeft nu voor oorlogsuitgaven over het loopende dienstjaar 8.423.099 L. st. meer bewilligd dan over het laatstvorige. Hiervoor hebben wij vooreerst eene vermeerdering onzer zeemagt, die zich niet geheel duidelijk in cijfers laat uitdrukken, maar waarvan proeven in onze eskaders der Oostzee en de Zwarte Zee zigtbaar zijn; en vervolgens eene vermeerdering van het staande leger met 40,000 man benevens eene toevoeging van 1500 of 2000 man tot de artillerie en genie. Ook is de Regering voornemens de kaders der landmagt uit te breiden zoodat zij voor een vermeerd aantal manschappen nu en in het vervolg van tijd toereikend zijn."

— Men leest in de *Globe*:

»Op de Russische koopvaardijschepen die door den Britschen kruiser de *Tribune*, in de Oostzee genomen zijn, werden 150 zeelieden krijgsgevangen gemaakt; deze allen werden den 20sten en den 21sten April naar Koppenhagen gebragt en aan den Russischen gezant overgeleverd, met al de kleederen en andere goederen die zij op hun schip bij zich hadden; vervolgens werden zij op een Russisch schip gebragt onder belofte van niet tegen de Westersche mogendheden te zullen dienst nemen in den tegenwoordigen oorlog. De Russische gezant werd uitgenoodigd om allen mogelijken spoed te maken in het overnemen van de bagage der krijgsgevangenen, die zestien ton wigts bedroeg, hij betuigde onbewimpeld zijne verbazing over eene zoo uiterst vrijgevene behandeling van krijgsgevangenen. Het geld dat bij de zeelieden gevonden was, is hun terstond teruggegeven, waarover zij blijkbaar zeer verwonderd waren en hunne dankbaarheid in uitbundige betuigingen aan den dag legden. Zoo werd bij een Russisch stuurman eene geldsom van 200 L. st. gevonden, maar hem aanstonds teruggegeven, op zijne verklaring dat het zijn persoonlijk eigendom was, waarop de eigenaars van het schip geen het minste regt hadden."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 9 Mei. Men verzekert dat er te Konstantinopel een nieuw komplot is ontdekt, waarin eenige Polen en meer dan 300 Grieken zijn gewikkeld.

— Van de oorlogsoperatiën aan den Donau of in de Zwarte Zee zijn geene nieuwe tijdingen ontvangen.

— Vorst Paskiewitsch zou besloten hebben, dat Silistria tegen elken prijs moet veroverd worden, en men bereidt zich voor, om in het begin van Mei een geweldigen aanval op die vesting te doen.

BERLIJN, 10 Mei. De funktiën van den Prins van Pruissen, als militaire gouverneur der Rijnprovincie en Westphalen, zijn voorloopig opgeheven.

— Men wil, dat de keizer van Rusland den koning van Pruissen het voornemen te kennen heeft gegeven, dat hij Oostenrijk over zijne houding in de Turksche kwestie dacht te interpelleren. Frederik Wilhelm zou dit den Czaar echter ontraden hebben, omdat Oostenrijk toch hoogst waarschijnlijk het antwoord schuldig zou blijven. Hier te Parijs koestert men nog altijd de beste verwachtingen van deze mogendheid en men zou uitgelagchen worden, indien men er de aandacht op wilde vestigen, dat dit land wel eens voornemens kon zijn, om voor zijn deel voorloopig in Servie en de Herzegowina post te vatten, zonder zich daarom nog te verbinden voor de Westersche mogendheden tegen Rusland oorlog te voeren.

— Volgens de *Köln. Ztg.* wordt de aftreding van den minister van oorlog, von Bonin, te Berlijn als een bewijs beschouwd, dat de partij, welke de onderteekening van het tegen Rusland gerigte Weener protocol van 9 April en het sluiten der konventie met Oostenrijk van 20 April, doorgedreven heeft, in de hoogste kringen aldaar meer en meer met een ongunstig oog beschouwd. De generaal von Bonin staat namelijk bekend als een verklaarde vijand van Rusland, en heeft, door zich eenige malen nadrukkelijk tegen de zoodanigen uit te laten, die sympathie voor Rusland toonden, geen geringen invloed op de stemming van het Pruissische leger uitgeoefend.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 Mei.

GETROUWD (9 Mei): A. G. Swebilius met G. D. Meering. - A. Seignette met A. M. van Daalen.

BEVALLEN (8 Mei): C. M. S. Londt, geb. Lodewijks, D. (9 Mei): L. G. Koster, geb. de Lang, Z.

OVERLEDEN (5 Mei): W. G. van Kempen, 40 j. - J. F. Nijhuis, 66 j. — (6 Mei): J. B. Teessen, 5 j. - J. L. C. Jansen, wed. wijlen J. Reijfort. - N. Morel, geb. Velders, 55 j.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 10 Mei. De 35 fusten Krenten, gewas 1851, zijn heden vóór de veiling uit de hand verkocht.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 10 Mei. Rogge. Verkocht: 146/2 & Koers. *f* 340 6 w.; 147/2 & Libau *f* 343 6 w. — Gerst. 132/2 & Dee sch *f* 208 6/w. — Moutwijn *f* 18,75. Jenever *f* 23,25. Amst. Proef *f* 24,50, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 10 Mei. *Koffij.* Heden zijn verkocht ca 900 balen Brazil en 300 balen Domingo Koffij.

Geel Was. Hiervan is ons den verkoop van 1500 kil. van St. Domingo bekend geworden.

Katoen. Verkocht 108 balen Louisiana, per *Ann Washbun.*

Suiker. Ruwe zijn verkocht 460 kisten Havana Suiker, per *Quinten Metsijs.*

LONDEN, 9 Mei. *Suiker.* Hiervan werden de prijzen hooger gehouden op het vooruitzigt van eene verhooging der regten. Van Vreemde Suiker zijn verkocht 1900 kisten Havana Suiker tot 23 sh. *Geraffineerd* wordt algemeen vaster gehouden.

Koffij. Zonder veel handel, de prijs van Native Ceylon houdt zich op 44 sh.

Thee. De afloop der publieke Veilingen kan men als wij gunstig beschouwen, zijnde van 42,802 kisten, circa 24,000 verkocht.

Peper iets flaauwer, 3398 balen ligt en half zwaar Malabar werden tot $4\frac{3}{4}$ a $8\frac{1}{2}$ d. opgehouden.

Rijst zeer flaauw; van 3398 balen Bengaal Rijst, in veiling werd het gezonden gedeelte opgehouden.

Indigo weinig geanimeerd, het in veiling verkochte, stelt zich 6 a 8 d. lager dan de vorige veilingen.

HAMBURG, 8 Mei. *Koffij* stil met koopers tot $4\frac{1}{4}$ sh.

TRIEST, 6 Mei. De omzettingen waren in de laatsen dagen van allen belang ontbloot.

Koffij. Hiervan werd eenen lading Portorico van 2600 balen

en 361 vaten tot f 45 verkocht; ordinaire qualiteiten iets flaauwer. De geheelen voorraad bestaat uit 36,550 quintalen.

Ruwe Suiker goed gewild. *Geraffineerd Suiker* iets lager ten gevolge van den grooten voorraad, en de verwacht wordende aanvoeren.

Gedroogde Fruiten zonder handel, vooral in de ordinaire qualiteiten. Amandelen iets lager, in het vooruitzigt van eenen goeden oogst.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		10 MEI 4 u. gebl.	11 MEI 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$56\frac{5}{16}$	$56\frac{5}{16}$	à	$56\frac{7}{16}$	$56\frac{5}{16}$
Dito Dito	3 ″	$67\frac{1}{16}$	$67\frac{1}{4}$	″		
Dito Dito	4 ″	$84\frac{7}{8}$	$84\frac{3}{8}$	″	$85\frac{5}{16}$	$84\frac{3}{8}$
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ ″		$84\frac{1}{2}$	″		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ ″	115	115	″		
Haarlemmermeer	5 ″			″		
O. I. Leening 1844	4 ″	84		″		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
België, Certifikaten	$2\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito	$4\frac{1}{4}$ ″		46	″		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$ ″		$45\frac{7}{8}$	″	46	
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	$96\frac{1}{2}$	97	″		
Dito A°. 1828—1829	5 ″	$96\frac{5}{8}$		″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″		$56\frac{1}{2}$	″		
Dito Certifikaten	6 ″		$56\frac{1}{2}$	″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″			″		
Negot. 1840	4 ″		$73\frac{1}{4}$	″	$73\frac{1}{2}$	
Dito *Stieglitz*	4 ″		72	″		
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$ ″	$78\frac{5}{8}$	$78\frac{3}{8}$	″	$78\frac{1}{2}$	
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1 ″	$17\frac{7}{16}$	$17\frac{1}{2}$	″	$17\frac{11}{16}$	$17\frac{5}{8}$
Nieuwe	3 ″	$36\frac{3}{4}$	$36\frac{3}{4}$	″		
Binnenlandsche	3 ″	$33\frac{1}{16}$	$33\frac{1}{4}$	″	$33\frac{7}{16}$	$33\frac{3}{8}$
Cert. Coup. Sp. Com.			$3\frac{3}{4}$	″		
Amortisable Schuld				″		
Portugal, te Londen	3 ″	$32\frac{9}{16}$	$32\frac{5}{8}$	″	$32\frac{3}{4}$	
Dito Uitgestelde				″		
Weener Bank	5 ″		$66\frac{1}{2}$	″		
Dito	4 ″		55	″		
Metalliek 1816—1852	5 ″	$58\frac{7}{8}$	$58\frac{5}{8}$	″	$58\frac{15}{16}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ ″	$29\frac{13}{16}$	$29\frac{3}{4}$	″	30	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$ ″	$29\frac{13}{16}$	$29\frac{3}{4}$	″	30	
Dito 1849	5 ″	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{1}{2}$	″	$72\frac{3}{4}$	$72\frac{1}{2}$
Dito Letter B	5 ″	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{1}{2}$	″	$72\frac{3}{4}$	$72\frac{1}{2}$
Aand. f 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito - 250 dito 1839				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Polen, Obligatiën	4 ″		62	″		
Aandeelen 1835			$132\frac{1}{2}$	″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen	5 ″			″		
Denemarken, dito	5 ″			″		
Peru, dito	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
Grieken, te Londen	5 ″			″		
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5 ″			″		
Dito te Londen	6 ″			″		
Dito Bank				″		
Louisiana, te Londen	5 ″			″		
Brazilië, te Londen 1824	5 ″			″		
Dito 1843	5 ″		92	″		
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{4}$ ″			″		
Dito Uitgestelde			$6\frac{1}{4}$	″		
Ecuador				″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	22	$22\frac{1}{2}$	″	$22\frac{5}{8}$	$22\frac{1}{2}$
Dito Onbepaalde	3 ″	22	$22\frac{1}{2}$	″	$22\frac{5}{8}$	$22\frac{1}{2}$
Venezuela, te Londen	$3\frac{3}{4}$ ″			″		
Dito Uitgestelde	1 ″			″		

De markt was heden zeer levendig en willig doch sluit flaauwer, door verkooporders welke later in de meeste fondsen geëffektueerd werden.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $55\frac{5}{8}$	Livorno	2/m.	f $37\frac{3}{4}$
»	zigt	» $56\frac{5}{16}$	Napels		» $80\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.68
»	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» 25
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $98\frac{1}{8}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{1}{4}$
Lissabon	»	» $40\frac{3}{4}$	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» $40\frac{3}{4}$	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» $45\frac{1}{4}$	Rotterdam		» ½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Mei. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. 49, 1840, 1842 $4\frac{1}{2}$ pc. [illegible] 1852 —; Spanje 1—3 pc. $17\frac{1}{4}$; Binnenl. 3 pc. $33\frac{5}{8}$; [illegible] 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $61\frac{5}{4}$

PARIJS, [illegible] Fransche 3 pc. 65.95; $4\frac{1}{2}$ pc. 93.—; Bank-Aktiën [illegible] 3 pc. Spanje $33\frac{5}{8}$; id. 1 pc. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; Met. [illegible] Rom. Leening 1850 $80\frac{1}{4}$.

LONDEN, 10 Mei. Consols [illegible]; 3 pc. Spanje buitenl. $36\frac{3}{4}$; 1 pc. dito $17\frac{3}{4}$; [illegible] 5 pc. Rusl. $93\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 80; [illegible] 5 pc. Sardinië 79; Brazilië 96; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru [illegible] $5\frac{3}{4}$; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko $23\frac{1}{2}$; 4 pc. Portugal [illegible] Ecuador —; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; [illegible]

WEENEN, 10 Mei. Met. 5 pc. $86\frac{1}{4}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. 77; Bank-Aktien 1212; Wissel op Londen 13.22; Amst. —.—; Parijs $161\frac{3}{4}$, Goud 40; Zilver $36\frac{1}{4}$.

HAMBURG, 10 Mei. Spanje 3 pc. 31; id. 1 pc. $16\frac{5}{4}$; Rusl. 5 pc. $88\frac{1}{2}$; Wissel op Londen kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 10 Mei. Met. 5 pc. $62\frac{1}{8}$; 3 pc. Spanje binnenl. $33\frac{5}{8}$; id. 1 pc. $17\frac{9}{16}$; Wissel op Londen 3/m. 117; Amsterdam ——; Parijs $94\frac{1}{8}$; Weenen $87\frac{1}{2}$.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

BATAVIA, 25 Maart. K. Haasnoot, Eensgezindheid, Amst. - J. O. Wijnmalen, Waalstroom, id. - M. van der Putte, Maria Elise, Rotterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 10 Mei. J. A. Knaap, Zeevaart, Batavia. - T. de Jong, Staatsraad Baud, Samarang. - B. W. Schenk, Aidina Anna Susanna, Suriname. - G. Zwanenburg, Anna Maria Henriette, Triest - P. A. de Boer, Elisabeth Johanna, id. - O. S. Parma, Caspar de Robles, id.

Advertentiën.

(4003) GETROUWD: A. M. MIDDELHOFF, van *Purmerende*, met H. WESSELS.

MONNIKENDAM, 11 Mei 1854.

Magazijn van Kerkornementen en Fabriek van Borduurwerken.

Reguliers-Breestraat, X 68.

Daar ons Magazijn ruim gesorteerd is in alles wat tot het vak behoord, waar onder ook begrepen is, het leveren van alle soorten van **Zilverwerken, Kruiswegen,** enz., zoo bevelen wij ons bij deze, in de protectie van de Eerw. Heeren Geestelijken, en verder respectieve Begunstigers.

11 Mei 1854. VAN GENNIP & HUIJSMAN.

(4006)

(4007) Een **JONG MENSCH** vraagt TER LEEN f **2000** tot uitbreiding zijner Affaire, tegen billijke Rente en Aflossing. Securiteit voor beide zal zooveel mogelijk worden gegeven; adres onder Lett. J., bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel hoek Beulingstraat, te Amsterdam.

LANDGENOOTEN!

Voor **negen en zestig** hulpbehoevende **Weduwen** en **Weezen** roepen wij uwe liefdadigheid in. De schepen *Hollands Koning*, schipper LT. VISSER, en *de Vrouw Petronella*, schipper Cs. VAN DER WINDT, toebehoorende aan de ondergeteekende Reeders, zijn in het begin der maand Februarij van hier ter Beugvisscherij uitgevaren en niet in onze haven teruggekeerd.

Ongetwijfeld zijn die vaartuigen in een der laatste stormen door de zee verslonden, en hebben de 24 Schepelingen hun graf in de golven gevonden, waardoor 14 Vrouwen hare Echtgenooten, 49 Kinderen hunne Vaders en 6 Weduwen hare Zonen verloren. Meest alle die nagelaten Betrekkingen verkeeren in diepe armoede, nu zij hunne Broodwinners en Verzorgers missen, en hebben dus behoefte aan ondersteuning. In de stad onzer inwoning is er reeds ruim gegeven, maar bij den nood van zoo vele is die Bijdrage ongenoegzaam. Het is dus in den naam en ten behoeve dier Ongelukkigen, dat wij van onze Landgenooten **Liefdegaven** vragen; terwijl wij vertrouwen dat deze eenvoudige mededeeling van de ramp genoegzaam zal zijn om in Nederland het medelijden op te wekken en tot ruime mildadigheid aan te sporen.

De Commissie belast met de ontvangst en de regeling der Liefdegaven,

H. P. VAN DER DRIFT, *Burgemeester.*
P. K. DROSSAART, *Wethouder.*
A. HOOGENDIJK, Jz., } *Reeders.*
J. H. NIERMEIJER, }
A. F. VAN DER SCHEER, *Predikant.*
T. H. VAN DEIJL, *R. C. Pastoor.*

Vlaardingen, 29 April 1854.

Tot het ontvangen en overmaken der Liefdegiften hebben zich in *Amsterdam* bereid verklaard: de R. C. Priester en Pastoor F. J. HAANRAADTS, Haantjeshoeksteeg, de Heeren J. H. CRAMER, Singel bij de Driekoningstraat, H. M. VAN EIJK, A. CRAANDIJK, en de Heeren Predikanten W. VAN DER LEEUW, B. TER HAAR, J. E. DE VOOGT, H. A. G. BRUMUND en H. H. SLUITER. (4005)

(4004) Ter Boekdrukkerij van JOSUÉ WITZ, te Arnhem, is van de pers gekomen en aan HH. Inteekenaren verzonden, de 6de Aflevering, 2de Jaarg. van de *Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie:*

Die Reformation, ihre innere Entwicklung und ihre Wirkungen im Umfange des Lutherischen Bekenntnisses. Von J. [illegible] Erster Band. 2te Aufl. 2tes Stück.

Ligt ter perse:

Das Leben der seligsten Jungfrau und Gottesmutter Maria. Zu Lehr und Erbauung für Frauen und Jungfrauen. Von Dr. JOHANN BAPTIST HIRSCHER. Mit Erzbischöflicher Approbation.

Tevens ziet het licht en is bereids aan de respectieve Inteekenaren op de *Uitspannings-Lectuur, toegewijd aan wetenschap, kunst en smaak*, verzonden als 2de Aflevering van den 2den Jaargang:

Oostersche Brieven van JOSEPH SCHIFERLE, katholiek pastoor uit het bisdom van Augsburg. — Verhaal zijner reis naar Palestina in het jaar 1851. Eerste Deel.

Ligt ter perse om zoo spoedig mogelijk te volgen:

Geschiedverhaal der geloofsvervolging en marteling in Engeland, door priesters en leeken van beide kunne, sedert 1577 tot 1684, ondergaan. Door RICHARD CHALLONER, bisschop van Debra enzv. Tweede en laatste Deel.

Ziet mede het licht:

I. **Levensschetsen** van de zalige paters JOANNES DE BRITTO, Martelaar van Madura, en ANDREAS BOBOLA, Martelaar van Polen; beiden Priesters-missionarissen der Societeit van Jesus.

Kerkelijk goedgekeurd. In kl. 8°. 61 bldz. Prijs: 20 cents.

Dit werkje wordt niet algemeen in commissie verzonden, maar is verkrijgbaar gesteld bij de navolgende Boekhandelaars: *Amsterdam*, [illegible] van Langenhuysen, Lenfring en Zweers. *Culenborg*, J. Elbers. *'s Gravenhage*, Gebrs. van Langenhuysen. *'s Hertogenbosch*, Gebr. Verhoeven. *Leiden*, J. W. van Leeuwen en G. J. van Leeuwen. *Maastricht*, van Osch-America. *Nijmegen*, Kloosterman en C. Pothast. *Ravenstein*, v. d. Heuvel. *Rotterdam*, P. T. Braam. *Utrecht*, van Rossum.

II. **Nieuwe Handleiding** tot de Geschiedenis der Nederlanden, ten gebruike bij het middelbaar onderwijs A. M. D. G.

In kl. 8vo 162 bladz. Prijs: 35 cents.

Boekhandel van Gebr. Verhoeven, te 's Hertogenbosch.

VOORDEELIG AANBOD

VAN EENE SCHOONE VERZAMELING BOEKWERKEN NEDERLANDSCHEN STIJL EN ALLEN KERKELIJK GOEDGEKEURD.

(Geschikt zoo voor lektuur in huisgezinnen als voor prijzen.)

Christelijke Maand (de), of overdenkingen en gebeden op elken dag der maand, door J. M. SAILER, Bisschop van Germanicopolis, enz. . . . f 0.70
Gelukkig Jaar (het), geheiligd door de overweging der lessen en voorbeelden van de Heiligen, door den Abt LASAUSSE. . . . [illegible]
Jezus aan het Kruis. Het boek der uitverkoornen, door pater J. P. DE SAINT-JURE. Uit het Fransch door J. L. F. DONKERS, R. Hz., Kath. Pr. . . f 0.80
Kersnacht (de), of teedere godvruchtigheid tot het Kind Jezus, door den H. Alph. de Liguori. f 0.50
Leven van den H. Aloysius van Gonzaga . . . » 1.00
Leven van den H. Franciscus Xaverius. Met portr. » 0.50
Leven van den H. Ignatius van Loyola, door pater BOUHOURS . . . . f 1.00
Leven van den H. Theresia. Met portret . . » 0.50
Leven van den H. Vincentius à Paulo. Naar het Fransch van B. CAPEFIGUE, met 8 platen, 2 dln. in één band f 1.00
Liefde tot Jesus Christus (de) in oefening, door den H. Alph. de Liguori. Met portret . . f 0.50
Mijsterien of geheimen van den Rozenkrans, toegepast op de voornaamste Feestdagen door het jaar, door W. R. VAN ZEELAND. Met de H. Mis en Kruisweg [illegible] 0.65
Troost der H. Godsdienst in [illegible] omstandigheden des levens, door een R. K. [illegible] . f 0.40
Uitboezeming der Ziel tot God, door de H. THERESIA VAN JESUS. [illegible] Fransch . f 0.20
Verrept, godvruchtige [illegible] op de bijzonderste plegtigheden [illegible] Sacrament, op de HH. Harten en [illegible] tot de HH. Mijsteriën. (500 Bladz.) . . . f 0.35
Ware Bruid van Jesus Christus (de), door den H. Alph. de Liguori. 2 Dln. in één band . . . [illegible]
Ziel op den Calvarieberg (de), het lijden van Jesus Christus overwegende, enz. . . . f 0.40
Goddelijk Kind Jesus (het). Een gebedenboekje met plaatjes, in geïllustreerd bandje [illegible] Exemplaren. — 30 c. . . . f 1.50

f 12.50

De geheele verzameling VIJF GULDEN.

Aan denzelfden prijs verkrijgbaar bij hunne gewone Correspondenten. (4000)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

MEJUFVROUW LECLERC.

IETS UIT DE JONGSTE "OUDE TIJD",
VERHAALD DOOR
J. A. ALBERDINGK THIJM.

Met een Plaatje van DUJARDIN . . . . . . f 0.60

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.